

Hospice Mariaweide in het centrum van Venlo.

© Peter Schols

ACHTERGROND PALLIATIEVE ZORGVERLENING

Ieder mens moet thuis kunnen sterven

Veel mensen willen thuis sterven, maar doen dat uiteindelijk niet. Door beter samen te werken, willen twee organisaties die terminale zorg verlenen daar verandering in brengen.

DOOR KITTY BORGHOUTS

Twee feiten. De meeste mensen bespreken wensen die ze hebben voor hun laatste levensfase niet of te laat met hun dierbaren. En hoewel 70% van de mensen aangeeft thuis te willen sterven, doet de helft dat uiteindelijk toch ergens anders.

Het zijn beide zaken waaraan iets kan en moet worden gedaan, vinden twee organisaties die zich in de regio rond Venlo bezighouden met palliatieve terminale zorg. Hospice Mariaweide en de Vrijwillige Palliatieve Terminale Zorg (VPTZ) slaan vanaf nu de handen ineen om de zorg voor mensen die thuis willen sterven, toegankelijker te maken.

Beide organisaties bieden ondersteuning bij de verzorging van mensen die afscheid moeten nemen van het leven. In hospice Mariaweide, in hartje Venlo, kunnen mensen worden opgenomen die kiezen voor 24-uurszorg. De VPTZ biedt ondersteuning in de laatste levensfase bij mensen thuis.

Onduidelijk

„Iedereen moet kunnen overlijden in een zelf gekozen omgeving”, zegt Jos Hegeman, bestuurslid bij VPTZ. „Op een manier die bij hen past. Met een hoge mate van eigen regie.” Mensen die de boodschap krijgen dat hun levenseinde nadert, geven vaak aan dat ze thuis willen sterven. Toch gebeurt dat in een groot aantal gevallen uiteindelijk niet: meer dan de helft gaat uiteindelijk toch naar een ziekenhuis, verpleeghuis of hospice, zegt Ad Burgmans, ook bestuurslid bij VPTZ. „Vaak is dat omdat de mantelzorgers de situatie niet meer goed aankunnen. Maar ook is het soms onduidelijk wat de wensen van de betrokkene zelf precies zijn. In een crisissituatie wordt er vaak noodgedwongen besloten tot een ziekenhuisopname, waar de patiënt vervolgens overlijdt. Bij tijdige zorgplanning was het misschien mogelijk geweest om met goede hulp toch thuis te sterven.” Het zou, zegt Burgmans, daarom goed zijn als mensen die te horen krijgen dat ze ongeneeslijk ziek zijn, vroegtijdig met hun omgeving bespreken wat hun wensen rondom het sterfbed zijn. „Dat gebeurt nu vaak pas als het lijden de overhand neemt en het einde zeer nabij is. Mantelzorgers zijn dan vaak al aan het einde van hun latijn en dan worden soms beslissingen genomen die anders hadden kunnen zijn als er eerder hulp was geweest.”

Hoop

Het eerder spreken over de dood is niet altijd een gemakkelijke opgave, zegt Burgmans, omdat de medische molen waarin veel mensen dan vaak nog zitten, vooral gericht is op laatste behandelmogelijkheden. En daar waar een patiënt zich vastklampt aan laatste sprankjes hoop, is het voor artsen en familie lastig om dan toch het gesprek aan te gaan over het levenseinde.

Toch is dat wat meer moet gebeuren, zeggen zowel de VPTZ-bestuurders als de mensen van Hospice Mariaweide. „Als dat gesprek vroeger op gang komt, is eerder duidelijk wat de wensen zijn en kan daar eerder op worden ingesprongen door onze beide organisaties”, zegt Hans Vlek, bestuurslid bij het Venlose hospice. De twee organisaties gaan nauwer samenwerken om adequater en eerder te kunnen inspelen op de gewenste hulp. Ook starten zij de campagne: ‘Mijn laatste levensfase’, die moet aanzetten tot eerder nadenken over wensen rondom het levenseinde. Die is ook gericht op zorgprofessionals, zegt Vlek. „Ook zij kunnen stimuleren het gesprek daarover vroegtijdig te voeren. Het zou een vast onderdeel moeten zijn van zorgplanningen van medisch specialisten, huisartsen en thuiszorgorganisaties.” Vooral de onbekendheid van het werk van de VPTZ moet tot het verleden gaan behoren. Want het hospice, dat kennen de meeste mensen wel, maar dat er palliatieve terminale zorg thuis kan worden verleend, dat is voor te veel mensen nog onbekend, zegt Burgmans. „In de samenwerking met het hospice gaat de VPTZ ook kantoor houden in het gebouw Mariaweide. Dat kan voor herkenbaarheid zorgen.”

Startgesprek

Een gezamenlijk startgesprek met mensen die hun wensen willen bespreken, moet straks meehelpen om precies de juiste hulp te kunnen bieden. Als er een wens ligt om thuis te sterven, kunnen de vrijwilligers van VPTZ in een vroeg stadium ondersteuning bieden. Met praktische hulp, het ontlasten van mantelzorgers, of door ‘er gewoon te zijn’. Daardoor moet de wens om thuis te sterven uiteindelijk vaker worden vervuld, zegt bestuurslid Inge van der Lande van het hospice. „Het hospice is er altijd voor mensen die aangeven dáár te willen sterven. Maar uiteindelijk gaat het erom dat mensen zelf aangeven wat hun wensen zijn, zodat ze tot het laatst toe zelf de regie kunnen houden.”

Meer info over de campagne: www.mijnlaatstelevensfase.nl.